

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

Mal. 4. v. 1. aliter tamen multò comparatum erit cum piis. Unde rectè Augustinus: Formidandum est hoc iudicium malis propter pœnam, amandum autem bonis propter coronam, Apoc. 2. v. 10.

Jam multæ sunt tribulationes justorum, Psal. 34. v. 20. suntque lampas contempta apud cogitationes divitum, Job. 12. v. 5. quilibet insultaturus ipsis dicit: Pone in terram corpus tuum, & in plateam trans-euntibus Esa. 51. v. ult. Verùm ubi Jesus veniet ad iudicium, momentanea levitas tribulationis *ὁ θεὸς καὶ ὁ ὑπερβαλὼν ἐκεῖ ὑπερβαλὼν* operabitur, 2. Cor. 4. v. 17.

Sicut igitur agricola expectat pretiosum fructum terræ, patienter ferens, donec accipiat imbrem temporaneum & serotinum: Ita & vos patientes estote & confirmate corda vestra: quoniam adventus Domini appropinquavit, Jac. 5. v. 7. Inter eâ seminate vobis in justitia, & metite misericordiam: arate vobis arationem: tempus autem requirendi Dominum, donec veniat, qui doceat vos justitiam, Os. 10. 12. sic exultantes venietis, portantes manipulos vestros, nempe manipulos Angelicæ claritatis, manipulos immortalitatis, & manipulos æternæ beatitudinis, Psal. 126. v. ult.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regulis, ut sunt

1. *Scripturam ama.* Eò remittit nos Christus, inquit, qui legit, intelligat. Ubi in specie de Propheta Daniele loquitur, qui de quatuor Monarchiis, Anti-

Christo, aliisque prædixit, quæ ultimis seculis futura sunt.

Hic circumspicere agendum, ne in excessu vel defectu pecces.

Et in excessu quidem peccatur, si vaticinia hæc ad tuum sensum detorqueas, & explices, & pro certo affirmes, cujus in Scripturâ nulla vestigia amplius reperitur. Talia enim non nisi à posteriori demùm intelliguntur, & Spiritus sanctus studiose ea occultavit, sicut Christus post resurrectionem demùm Apostolis aperuit sensum, ut intelligerent Scripturas, Luc. 24. v. 45. Ante autem dicebat, hæc locutus sum vobis, ut cum venerit hora, vobis reminiscamini, quia ego dixi vobis, Joh. 16. 4.

In defectu verò illi peccant, qui Scripturas vel alto supercilio, ut viles & abjectas contemnunt, ut Angelus Politianus dixit: semel à se Scripturas esse lectas, & quod tempus nunquam pejus collocaverit: vel planè prohibentur, sicut in Papatu laici planè ab eâ arcantur: quin pro regulâ quasi habent. Bonus Biblicus nunquam fit bonus Catholicus (Papista), contra quam Christus mandavit: Scrutamini Scripturas, illæ enim sunt, quæ testimonium perhibent de me, Joh. 5. v. 39. Non itaque à lectione Scripturæ cessent Christiani, sed in lege Domini voluptate afficiantur die ac nocte, Psal. 1. v. 2.

Gellius memorat, quod olim Tatquinius Superbus à Sibylla Cumanâ tres libros trecentis Philippicis emerit, qui & Romæ tanquam Oracula habiti sunt, & lecti quando Deos consuluerunt.

Nihil verò hæc estimandi in comparatione Scripturæ. Omnis enim Scriptura *θεός πνεύμα* & utilis est, ad docendum, ad

arguendum, ad corrigendum, ad erudien-
dum in iustitia, ut perfectus sit homo Dei,
ad omne opus bonum instructus, 2. Tim.
3. v. 16. Majoris itaque hanc faciamus,
cum Davide dicentes: Bonum mihi lex
oriturui, super millia auri & argenti, Psal.
119. v. 72. Cum voluptate quoque easdem
legamus. Et ut Ezechieli volumen osten-
debat, quod venter ejus edebat, quoque
viscera ejus complebantur, Ezech. 3. v. 3.
Ita & nos Scripturam per sedulam confi-
derationem in succum & sanguinem con-
vertamus, quo parati sumus semper ad sa-
tisfactionem, omni poscenti rationem, de
eâ, quæ in nobis est spe, & fide, 1. Petr. 3.
v. 15. Optatum enim est, gratia stabili-
cor, Hebr. 13. v. 9.

II. *Instanter ora.* Ed spectat: Orate
autem, ut non fiat fuga vestra in hyeme, vel
Sabbatho. Utrumque enim tempus dif-
ficultates suas habet. Hyeme fuga diffici-
lis est, eum propter frigus, nives & ventos,
eum etiam propter brevitatem dierum:
Sabbatho autem propter cultum divi-
num, qui Judæis Sabbatho sanctè com-
mendatus erat.

Alioqui Judæi in eâ opinione versaban-
tur, quia Deus omnes manuum labores
prohibuerit, non licere iter facere: sicut
etiam ultra duo millia passuum, siue dimi-
dium milliare peregrè non abibant, quan-
to scilicet intervallo tabernaculum tæde-
ris, à castris Judæorum aberat, unde quoq;
non ulterius abire licere putabant Saba-
tho, hinc ejusmodi spatium, iter Sabbathi
appellatum est, Act. 1. v. 12.

Quando igitur Christus hinc Judæos o-
rare jubet, ne fuga illorum fiat Sabbatho,
hoc ipso superstitionem confirmare non

vult, quasi Sabbatho non ulterius iter fa-
cere licitum sit, quam duo millia passuum,
argente quamvis necessitatis casu, quo er-
rore imbuti Judæi tempore Maccabæo-
rum trucidari solebant, quam hostibus
se se opponere, ut constat ex 1. Macc. 2. v. 36.
sed hoc potius significare vult Servator,
non sufficere tum Sabbathi iter, sed opus
fore, ut longius profugiant, si manus Ro-
manorum effugere velint. Propterea ad
preces eos confugere jubet. Hæc enim
vis orationis est, ut vel pœnas planè aver-
tat, vel minimum mitiget, ut apparet ex
precibus Moïsi, pro Israëlitis illas funden-
tis, Exod. 32. v. 11. Num. 11. v. 2.

Hinc oratio in Scripturis multa præ-
clara epitheta habet, vocatur sepes ad ru-
pturam, Ezech. 22. v. 30, scutum contra
hostes, Sap. 18. v. 21. Panacæa probatissi-
ma contra omnes morbos, Sir. 38. v. 9. Jac.
5. v. 12. Sactificium gratissimum, Psal. 141. 2.
odorum suavisimum, Apoc. 5. v. 8.
clavis cœli penetrantissima, Sir. 35. v. 21.
Jac. 5. v. 17. quæ Deus movetur, ut cata-
ctas cœli aperiat, & effundat benedictio-
nem usque ad abundantiam, Mal. 3. v. 10.
Verbo: Res omnipotens, ut Lutherus vo-
cat, hinc Christus, Matth. 18. v. 19.

Josua precibus suis Solem sistebat, ne
moveretur, donec ulcisceretur hostes suos,
Jof. 10. v. 12. Ita nos precibus nostris De-
um quasi constringere possumus, ne faciat
furorem iræ suæ, Os. 11. vers. 9. Psalm.
103. v. 13.

Oratione Moïses devicit Amalekitas,
Exod. 17. v. 11. Oratione Elifæus Syros
cœcitate percussit, 2. Reg. 6. v. 18. Oratio-
ne David restitit pestilentia, 2. Sam. 24.
v. 17. Oratione Daniel servatus est in lacu

leo-

leonum, Dan. 6. v. 10. Oratione Judith defendit oppidum Bethulæ, Judith, 10. v. 2. Oratione nos hodiernus montes transferte possumus, & omnia quæ nobis obesse volunt, prohibere. Propè enim Dominus invocantibus eum, facit voluntatem rimentium se, & exaudit eos, Psalm. 145. v. 18.

III. *Adventum Christi expecta.* Sicut enim fulgur exit ab Oriente, & apparet usque in Occidentem, ita erit & adventus Filii hominis. Ubicumque fuerit, cadaver, illic congregabuntur & aquilæ.

Hæc pauca quidem sunt verba, sed tamen diem extremum certissimè venturum affirmant. Dominus enim, qui illa pronuncia vit, veritas ipsa est, Joh. 14. v. 5. citius cælum & terram transibunt, quam verba ejus, Luc. 21. v. 33.

Atqui dicit, se ceu fulgur cum adventu suo irrupturum, idè in prociñctu stemus, ut quancumque Dominus venerit, cum prudentibus virginibus in occursum ejus prodeamus, & cum eo intremus in gloriam, quam ipsi Pater dedit, Joh. 17. v. 24.

Filii hujus seculi non multùm curant diem novissimum, sed quia aliquamdiu dilatus est, ajunt: Neque ab Oriente, neque ab Occidente, neque à desertis montibus malum ingruet, Psalm. 75. v. 7.

Verùm genuini Christiani propter hanc moram non securitati se tradunt: sed cogitant, quod Deus patienter agat propter nos, nolens ullum perire, 2. Petr. 3. v. 9. idè expectant adventum ejus.

I. *Corde pœnitente.* Ut enim

Fulgura cum ingeminant, cœlorumq;
ingruit horror,
majorem devotionem in precibus osten-

dimus & sanctimoniam in operibus: Ita & nos semper adventus Domini recordemur, qui ut fulgur irrupturus, mundoque finem impositurus est. Hic stimulus esse potest, ut temperanter, justè & sobriè vivamus in hoc seculo, Tit. 2. v. 12. qui enim novissima recordabitur, nunquam peccabit, Sir. 7. v. ult.

II. *Corde fidei.* Est enim judex frater noster. Hinc Gregorius: Spes magna nobis facta pœnitentibus, quia advocatus noster factus est judex noster. Sicut enim Josephus cum fratribus suis non stricto jure egit, sed potius iis alimenta concessit in terra Gosen, Gen. 42. & seqq.

Ita nec cœlestis Josephus, frater noster Jesus Christus, nos à facie sua abjiciet, nec damnationi tradet, sed potius in cœleste gaudium introducet, ut in habitatione pacis simus, Esa. 32. v. 18. habentes cum eorum vitam, & abundantius habeamus, Job. 10. v. 10.

3. *Corde patienti.* In hoc mundo tyrannidi & injustitiæ subiecti sumus. Nam veritas è medio sublata, & qui recessit à malo, prædæ patuit, Esa. 59. v. 15. hinc sæpè impatientiâ præoccupati, dicimus: Non videbit Dominus, nec intelliget Deus Jacob, Psalm. 94. v. 7. Verùm in silentio & spe erit fortitudo nostra, Esa. 30. v. 15. Habac. 2. v. 4.

Sicut igitur Sponsa haud invitè præstatur tempus, quo nuptiæ parantur, & à Sponso domum deducitur: Ita nos, velut Sponsa Christi, quam sibi in fide sponsavit, Os. 2. v. 19. patienter expectemus, dum nos in palatium cœleste introducat. Veniens veniet, & non tardabit, Habac. 2. v. 3.

Veni Domine JESU, Amen!

tit 3

DOMI-